

Til: Kunnskapsdepartementet

Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)

Dato: 8. januar 2015

Høring – forslag til endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2015-2016 - bostipend

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. I 2020 vil 1 million nordmenn være hørselshemmet. 14,5 prosent av befolkningen eller rundt 700 000 nordmenn har i dag en betydelig hørselshemming. Av disse er rundt 2500 barn og unge under 20 år. HLF har 58 000 medlemmer og er den største organisasjonen for funksjonshemmede i Norge. HLF er eier av Briskeby videregående skole as i Lier kommune, som underviser hørselshemmede elever med talespråk.

Innledning

Høringsutkastet er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett, jf. Prop 1 S (2014-2015) for Kunnskapsdepartementet. Regjeringens forslag var at borteboerstipendet skal behovsprøves mot forsørgerinntekt, og i tillegg at det skal behovsprøves mot søkers egen lærlingeinntekt. KUF-komiteens flertall har enes om at «en reduksjon i bostipend til mange elever vil kunne påvirke rekrutteringen og eksistensgrunnlaget til mange internatskoler som er et verdifullt alternativ for mange», dette støtter HLF. Vi ønsker likevel å advare mot å reise et slikt forslag samt synliggjøre noen mulige konsekvenser for hørselshemmede elever. Spesielt utsatt er da den elevgruppen som har talespråklig opplæring etter paragraf 5.1 i opplæringsloven.

Elever ved Briskeby videregående skole i Buskerud kommer fra hele landet, og bor hovedsakelig på internat knyttet til skolen. Mange hørselshemmede elever må også flytte hjemmefra for å gå på en knutepunktskole. Knutepunktskoler er fylkeskommunale videregående skoler som tilbyr opplæring til døve og sterkt tunghørte elever. Mange hørselshemmede elever har i realiteten ikke noe valg når det gjelder videre skolegang. Skal de få gjennomført sin utdannelse må de gå på en skole som kan tilrettelegge.

Om forslaget

Bostipend på rundt kr 4000 per måned tildeles i dag alle elever med ungdomsrett i videregående opplæring som ikke bor i foreldrehjemmet og der avstanden mellom foreldrehjemmet og skolen er 40 km eller mer, eller reisetiden er tre timer eller mer samlet per dag. Bostipend behovsprøves ikke i dag.

Målsetningen med forslaget er at de som tjener minst skal få stipend, men uansett ville forslaget, om det hadde blitt gjennomført, medført store økonomiske konsekvenser for familier som ville blitt rammet.

Hørselshemmede elever

Briskeby (Briskeby videregående skole as) ligger i Lier i Buskerud, og er eid av HLF. Skolen underviser hørselshemmede elever fra hele landet, etter talespråklig metode. Flere hørselshemmede elever går også på knutepunktskoler i ulike fylker. Felles for mange av disse er at de må flytte fra

foreldrehjemmet for å få undervisning på en skole som kan tilrettelegge i forhold til deres hørselshemming.

De fleste hørselshemmede elever går på nærskole, men mange er utslitt av ikke å få tilrettelagt for sin hørselshemming. For disse elevene fungerer Briskeby som et sikkerhetsnett for å kunne gjennomføre videregående skole. Briskeby har gode resultater og lite frafall, og er en god investering i fremtiden til unge mennesker. I tillegg til tilrettelegging for undervisning må skolen ofte følge opp andre utfordringer elevene kan slite med. Mange hørselshemmede elever kan ha større grad av vanskelige sosiale relasjoner, og dermed ekstra utfordringer i bagasjen.

HLF har ved flere anledninger tatt opp med Kunnskapsdepartementet at de fleste barn som fødes døve eller sterkt hørselshemmede får operert inn CI (Cochlea implantat), og har rett til grunnleggende språkopplæring. Velger man *tegnspråk* som førstespråk får man en rettighet i henhold til opplæringslovens paragraf 2.6. Velger man derimot *talespråklig opplæring* som førstespråk, får man språkopplæring etter paragraf 5.1 og langt svakere rettigheter. For hørselshemmede elever med opplæring etter paragraf 2.6 dekkes fullt ut opphold på internat. Dette er ikke tilfelle for elever med opplæring etter paragraf 5.1. Mange av disse går på Briskeby og på knutepunktskoler, og har i hittil fått fullt borteboerstipend. Om forslag om behovsprøving skulle gjennomføres kunne dette bety en halvering av dagens borteboerstipend for mange.

Alvorlige konsekvenser

Om forslag om behovsprøving av bostipend skulle gjennomføres ville det gi alvorlige konsekvenser for hørselshemmede elever som ønsker å reise hjemmefra for å gå på Briskeby eller knutepunktskoler. Foreldrene kan allerede ha store utgifter knyttet til barnets hørselshemming. Selv om mye dekkes av det offentlige har foreldrene ofte merutgifter. Må barnet også flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående, og hvor bostipend behovsprøves, kan utgiftene bli store. Konsekvensen kan i verste fall bli at man velger bort videre skolegang.

HLF advarer mot behovsprøving av bostipend. Det er dårlig samfunnsøkonomi å risikere at hørselshemmede elever må velge bort videre utdanning grunnet økonomi.

Med vennlig hilsen

Anders Hegre

Generalsekretær HLF

Marit Skatvedt

Interessepolitisk rådgiver